

FAUNABEHEERENHEID OVERIJSEL JAARVERSLAG 2021



fauna
beheer
eenheid
OVERIJSEL

VOORWOORD

Voor u ligt het Jaarverslag 2021 van de Faunabeheereenheid (FBE) Overijssel.

Met dit verslag geeft het bestuur van de FBE Overijssel een beeld van de bestuurswerkzaamheden en legt het bestuur verantwoording af over de uitvoering van het Faunabeheerplan in het afgelopen jaar, 2021.

Ondanks de voortduring van de coronapandemie in 2021 is de FBE Overijssel doorgedaan op de ingeslagen weg, om samen met de gebiedspartijen, de uitvoering van het faunabeheerplan te realiseren.

In mei 2021 heeft de Maatschappelijk Adviesraad Faunaschade (MARF) een advies aan de provincies in Nederland uitgebracht voor een robuust en gebiedsgericht ganzenbeheer.

De MARF concludeert dat de overlast en schade, -veroorzaakt door de spectaculaire groei van de ganzenpopulaties- zijn grens op het vlak van maatschappelijke draagkracht ter bescherming van de ganzen heeft bereikt.

Het bestuur van de FBE Overijssel onderschrijft deze conclusie en roept de provincie op z.s.m. tot een actualisatie van het ganzenbeleid te komen.

Op initiatief van de FBE en in opdracht van het Collectief Noordwest Overijssel is in het voorjaar van 2021 in drie weidevogelgebieden in West-Overijssel, een predatorenonderzoek gestart. Een belangrijke aanleiding voor dit onderzoek is de motivatie van de vele weidevogel-vrijwilligers. Ondanks al hun inspanningen voor een succesvol nestresultaat van weidevogels worden veel nesten (eieren en kuikens) leeg gevreten door roofdieren. Uit het onderzoek komen de vos en de steenmarter naar voren als belangrijkste predatoren.

Samen met de provincie Overijssel, de gebieds partijen en maatschappelijke belangenorganisaties blijft het bestuur van de FBE Overijssel zoeken naar een evenwichtig balans tussen beschermen en beheren. Dit vraagt van alle partijen begrip voor elkaars belang.

Hester Maij, voorzitter



INLEIDING

De Stichting Faunabeheereenheid Overijssel (FBE) is een samenwerkingsverband tussen jachthouders en maatschappelijke organisaties, op basis van art. 3.12 Wet Natuurbescherming (Wnb) en artikel 7.7.1 van de provinciale omgevingsverordening Overijssel (POV). Het bestuur bestaat uit afgevaardigden uit landbouw, jacht, terreinbeherende organisaties, particulier grondbezit en maatschappelijke organisaties en heeft een onafhankelijk voorzitter.

De FBE Overijssel heeft als doel om uitvoering te geven aan het faunabeleid van de provincie Overijssel, op basis van een Faunabeheerplan.

Met dit Jaarverslag 2021 legt de FBE op grond van artikel 3.12 lid 8 Wnb verantwoording af aan GS van Overijssel, voor de uitvoering van het Faunabeheerplan. Tevens voldoet de FBE met het jaarverslag aan het openbaar maken van afschotgegevens naar aantallen en soort, op grond van artikel 3.13 lid 2 Wnb.

Bij het opstellen van het jaarverslag is rekening gehouden met de regels in de Provinciale Omgevingsverordening (POV), die met betrekking tot het jaarverslag zijn gesteld. Daarnaast is de jaarrekening 2021 in beperkte vorm opgenomen.

“Wij staan voor de uitvoering van het faunabeleid van de provincie Overijssel.”

BESTUUR

Hester Maij, voorzitter

Onafhankelijk voorzitter

Dolph van Ittersum, vicevoorzitter

Namens private grondeigenaren

Hans van Beuzekom, secretaris

Namens landbouw

Jacob van Olst, penningmeester

Namens terreinbeherende organisaties

Harrie Alberts, bestuurslid

Namens maatschappelijke organisaties

Geuje van Dijk, bestuurslid

Namens WBE, jachthouders en organisaties

UITVOERING

FAUNABEHEERPLAN 2019-2024

Op grond van de Wet natuurbescherming dient de FBE Overijssel de gegevens van de uitvoering van het Faunabeheerplan openbaar te maken. De gegevens van 2021 zijn opgenomen in bijlage 1.

Als verdiepingsslag zijn van de soorten ree, grauwe gans, kolgans en brandgans factsheets gemaakt.

De factsheets 2021 staan op:

www.fbeoverijssel-factsheets.nl



Het Faunabeheerplan 2019-2024 is gepubliceerd op de website van de FBE Overijssel:

www.fbeoverijssel.nl



UITGELICHT

Predatieonderzoek 2021

De vos en steenmarter zijn de belangrijkste predatoren van weidevogelnesten in West-Overijssel. Dat blijkt uit een uitgebreid predatieonderzoek, dat op initiatief van de FBE Overijssel en in opdracht van Agrarische Natuur Collectief Noordwest Overijssel in 2021 is uitgevoerd in drie Overijsselse weidevogelgebieden.

De vos was verantwoordelijk voor 68% van de predatieverliezen en daarmee de belangrijkste predator. In tegenstelling tot het vergelijkbare onderzoek in 2016/2017 kwam de steenmarter nu ook nadrukkelijk als predator in beeld.

Het door Sovon Vogelonderzoek Nederland uitgevoerde onderzoek vond plaats in de weidevogelgebieden Staphorsterveld, Tolhuislanden en Lierderbroek.

Weidevogel-vrijwilligers hebben binnen het onderzoeksgebied meer dan 600 nesten gevolgd en camera's geplaatst bij 173 nesten.

Aan de hand van camerabeelden is vastgesteld welke nesten zijn gepredeerd en door welke predator.

Een belangrijke conclusie is dat in vergelijking met de landelijke resultaten, de predatiedruk in West-Overijssel met gemiddeld ruim 51 % van de weidevogelnesten hoog is.

De vos neemt hiervan het merendeel voor haar rekening. Daarbij speelt mee, dat het beheer van vossen in het voorjaar van 2021 ernstig werd belemmerd. Dit door de invoering van de avondklok als gevolg van COVID-19.

Uit de beelden blijkt ook dat de steenmarter een belangrijke predator is. Zo was deze soort verantwoordelijk voor gemiddeld 24% van de predatiegevallen, terwijl dit in 2016/2017 nog zo'n 10% bedroeg. Vooral in de Tolhuislanden werd de steenmarter vaak op camera vastgelegd, namelijk in 35% van de predatiegevallen.



Nestbeheer overzomerende grauwe ganzen

Uit de schadecijfers van BIJ12 (Faunazaken) blijkt, dat de grauwe gans de grootste schadeveroorzakende soort is in Nederland en ook in Overijssel.

Om de toenemende aantallen en daarmee ook de toenemende schadeontwikkeling van de grauwe ganzen te beperken, worden de eieren van de (overzomerende) grauwe ganzen behandeld met maisolie, zodat deze niet uitkomen.

Naast landbouwschade veroorzaakt de overzomerende grauwe gans ook schade aan de natuur. Door overbegrazing van oevertvegetaties en rietlanden zorgen ze voor afname van leefgebieden van kwetsbare soorten zoals de roerdomp, de grote karakiet en de purperreiger.

In 2021 is, bij de uitvoering van het nestbeheer van de overzomerende grauwe ganzen, voor het eerst een drone ingeschakeld. De drone brengt de nesten in kaart, waarna de medewerkers van de terreinbeherende organisaties, samen met enkele vrijwilligers van de WBE of afdeling LTO, de nesten -met behulp van Google Maps- eenvoudig kunnen traceren en behandelen. De inzet van de drone hiervoor, was zeer succesvol.



FAUNABEHEERPLAN 2019-2014

GANZEN

Dagelijks zijn grondgebruikers met hun gezinnen in de weer om de ganzen te verjagen en te weren van hun percelen. Dit om de gewasschade, die de ganzen veroorzaken, zoveel mogelijk te beperken. Men noemt dit persoonlijke verjaging. De verjaagacties van de grondgebruiker worden twee of drie keer per week ondersteund door een jager, door middel van afschot van enkele ganzen.

De methode van persoonlijke verjaging, in combinatie met beperkt ondersteunend afschot, is bewezen effectief in het beperken van schade aan gewassen. Helaas is dit nog niet toereikend om alle schade te voorkomen. Het is met name de voortdurend toenemende aantallen grauwe ganzen en de hiermee verband houdende landbouwschade, die opvalt.

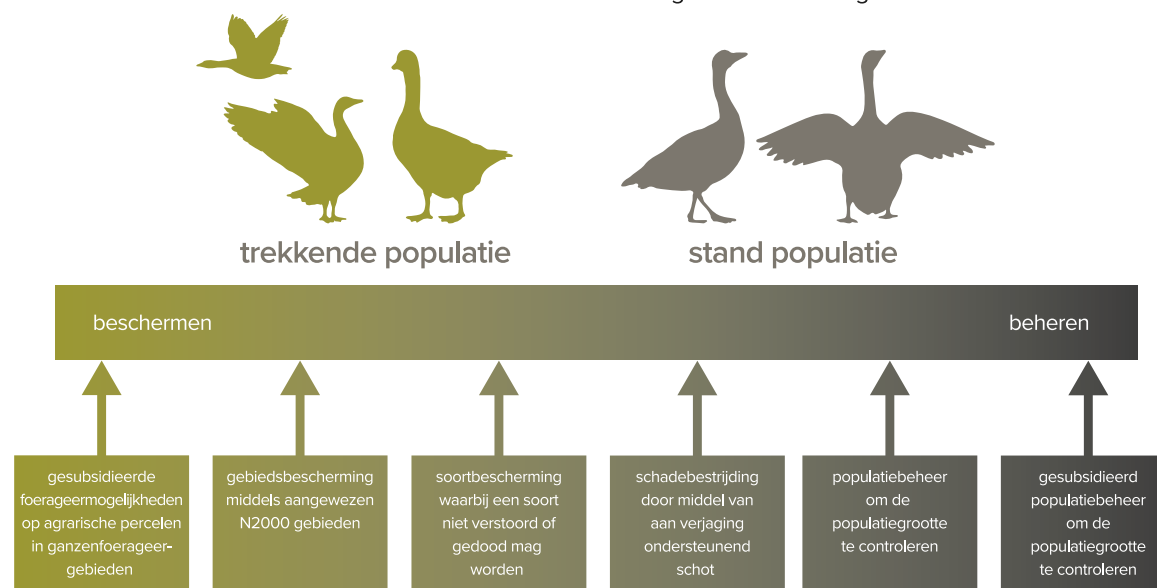
In Overijssel zijn met name drie ganzen soorten actief, de kolgans, de brandgans en de grauwe gans.

De meeste ganzen kennen we als wintergasten of trekganzen, ze komen medio oktober en gaan medio februari/maart. Op grond van internationale verdragen is Nederland verantwoordelijk voor de bescherming van trekganzen

De grauwe gans is echter een soort die voor het overgrote deel niet vertrekt en aanwezig blijft om hier te broeden. Juist de grauwe gans is de soort die de meeste gewasschade bij de boeren in Overijssel veroorzaakt.

De Maatschappelijk Adviesraad Faunaschade (MARF) heeft met het rapport 'Ganzen zonder grenzen, advies voor robuust en gebiedsgericht ganzenbeheer' in mei 2021 een advies aan de provincies uitgebracht.

De MARF adviseert een landelijke aanpak van de ganzen die jaarrond in Nederland verblijven, de zgn. standgans. Volgens het rapport van de MARF is aangetoond dat de meeste grauwe ganzen in Nederland als zodanig zijn aan te merken. Het rapport zet in op een evenwichtige balans tussen beschermen en beheren, dit in relatie tot trekganzen en standganzen.



REEËN EN VALWILDREGELING

Ter voorkoming en het beperken van aanrijdingen van reeën, in het belang van de verkeersveiligheid, vindt het beheer van reeën plaats in risicogebieden met meer dan incidentele aanrijdingen met reeën.

De uitgebreide analyse in 2020 voor het bepalen van risicogebieden en het gericht beheer van reeën, is in 2021 door de WBE's vertaald in werkplannen voor het beheer vanaf 2022 en daarna. Dankzij de zeer professionele valwildregeling in Overijssel, zijn de meeste aanrijdingen met reeën goed in beeld. In afstemming met de meldkamers van de politie in Hengelo en Apeldoorn, worden meldingen adequaat afgehandeld en geregistreerd.

Met de provincie Overijssel, eenheid Wegen en Kanalen, is in juni 2021 een werkbijeenkomst georganiseerd voor kennisuitwisseling van valwild. De onderwerpen, die zijn besproken én bekeken, hebben betrekking op maatregelen ter voorkoming van aanrijdingen met reeën.

Denk hierbij aan onderhoud van bermen, opgaande beplanting langs wegen, faunapassages, onderhoud rasters en verkeersmaatregelen.

Uit de data van de FBE blijkt, dat de meeste aanrijdingen met reeën op de provinciale wegen plaatsvinden. Vaak zijn dit aanrijdingen met een grotere impact dan die op de gemeentelijke wegen. Dit vanwege de rijsnelheid. Juist op de provinciale wegen zijn de preventieve maatregelen, zoals deze zijn besproken en bekeken bij de werkbijeenkomst, effectief. Het blijkt echter dat de wegbeheerder hier voortdurend op gewezen moet worden. Dit zien zowel de FBE als de WBE's als hun taak. Net als de afhandeling van aanrijdingen met reeën (en andere soorten), waar circa 70 valwildvrijwilligers in Overijssel 24/7 belangeloos voor in de weer zijn.



FINANCIËEL VERSLAG 2021

Hieronder een verkorte weergave opgenomen van het financieel verslag 2021 van de FBE Overijssel.

Het resultaat, een batig saldo van € 1.727,- is toegevoegd aan de algemene reserve.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2021

	2021	2020
	€	€
Baten	258.388	233.697
Lasten	256.473	236.297
	1.915	- 2.600
Financiële baten en lasten	- 188	- 126
Te kort / overschot	1.727	- 2.726
Toevoeging bestemmingsreserve	1.727	- 2.726

BALANS PER 21 DECEMBER 2021

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Vlottende activa		
Vorderingen en overlopende activa	50.449	33.288
Liquide middelen	27.142	40.061
	77.591	73.350
Passiva		
Bestemmingsreserve	60.027	58.300
Kortlopende schulden		
Crediteuren	1.195	0
Overlopende passiva	16.369	15.050
	77.591	73.350

BESLUIT

Met dit jaarverslag 2021 is het bestuur van de Stichting Faunabeheereenheid Overijssel van mening een duidelijke verantwoording over het verslagjaar 2021 te hebben afgelegd.

Deventer, 5 april 2022

SAMENWERKING



WBE's



Collectief
Midden Overijssel
Collectief
Noord West Overijssel
Coöperatie Gebiedscollectief
Noord Oost Twente

BIJLAGEN

RAPPORTAGE AFSCHOT 2021

Op grond van art. 3.13 van de Wet natuurbescherming dienen jachtaktehouders afschotgegevens te verstrekken aan de FBE en dient de FBE deze afschotgegevens naar aantallen en soort openbaar te maken.

Bovendien dient de FBE op grond van ontheffingsvoorwaarden te rapporteren over het gebruik van de ontheffingen, namelijk hetgeen op basis van de ontheffing is opgespoord, bemachtigd en gedood. De volgende rapportages 2021 zijn opgesteld op grond van het faunabeheerplan 2019-2024.



AFSCHOT GANZEN EN KNOBBELZWANEN

WBE	Brandgans	Kolgans	Grauwe Gans	Canadese Gans	Nijlgans	Knobbelzwaan
De Dinkelstreek			61		4	
De Hof van Twente	15	6	155		74	2
De IJssellanden	140	916	1924	214	78	72
De Koerkamp			55	24	20	
De Noord-Westhoek	42	808	2799	126	236	4
De Vechtstroom	4	4	102	20	93	
De Weerribben	3	335	267		5	
D'Oldematen	12	424	1115	85	219	41
Heeten e.o.			28	6	43	12
Het Reestgebied			4		15	
Holten			21	3	17	
Hugale	1		15		5	
IJsselstreek Salland	58	546	1239	153	62	12
Jachtvereniging Kampen	346	1110	1125	27	40	79
Lemelerberg e.o.			6		5	
Lonneker Losser			54	1	22	
Noord Oost Twente			23	1	9	7
Noorder Vechtlanden	5	20	99	72	76	
Ommen - Den Ham			14	23	26	
Salland Midden	4	14	244	98	154	9
Sallandse Heuvelrug						
Steenwijkerwold e.o.	4	140	482	4	30	
't Achterveld						
Tubbergen					15	
Tussen Grens en Vecht, De Akkerlanden	3	7	250	9	60	
Tussen Vecht en Dedemsvaart				29	43	
Twickel			25		14	
Vriezenveen e.o.			62	4	2	
West-Twente	10		202	3	77	
Zenderen			54	1		
Zuid Oost Twente	3		131			
Zuider Vechtlanden		5	39	14	49	
Totalen	651	4335	10595	917	1493	218

WBE	Grauwe Gans
De Hof van Twente	254
De IJssellanden	2.212
De Noord-Westhoek	11.225
De Weerribben	1.222
D'Oldematen	26
Hugale	11
IJsselstreek Salland	811
Jachtvereniging Kampen	463
Noord Oost Twente	40
Noorder Vechtlanden	40
Ommen - Den Ham	20
Tubbergen	7
Zenderen	18
Zuid Oost Twente	9
Totalen	16.358

NESTBEHANDELING GRAUWE GANZEN, AANTAL EIERN BEHANDELD MET MAÏSOLIE

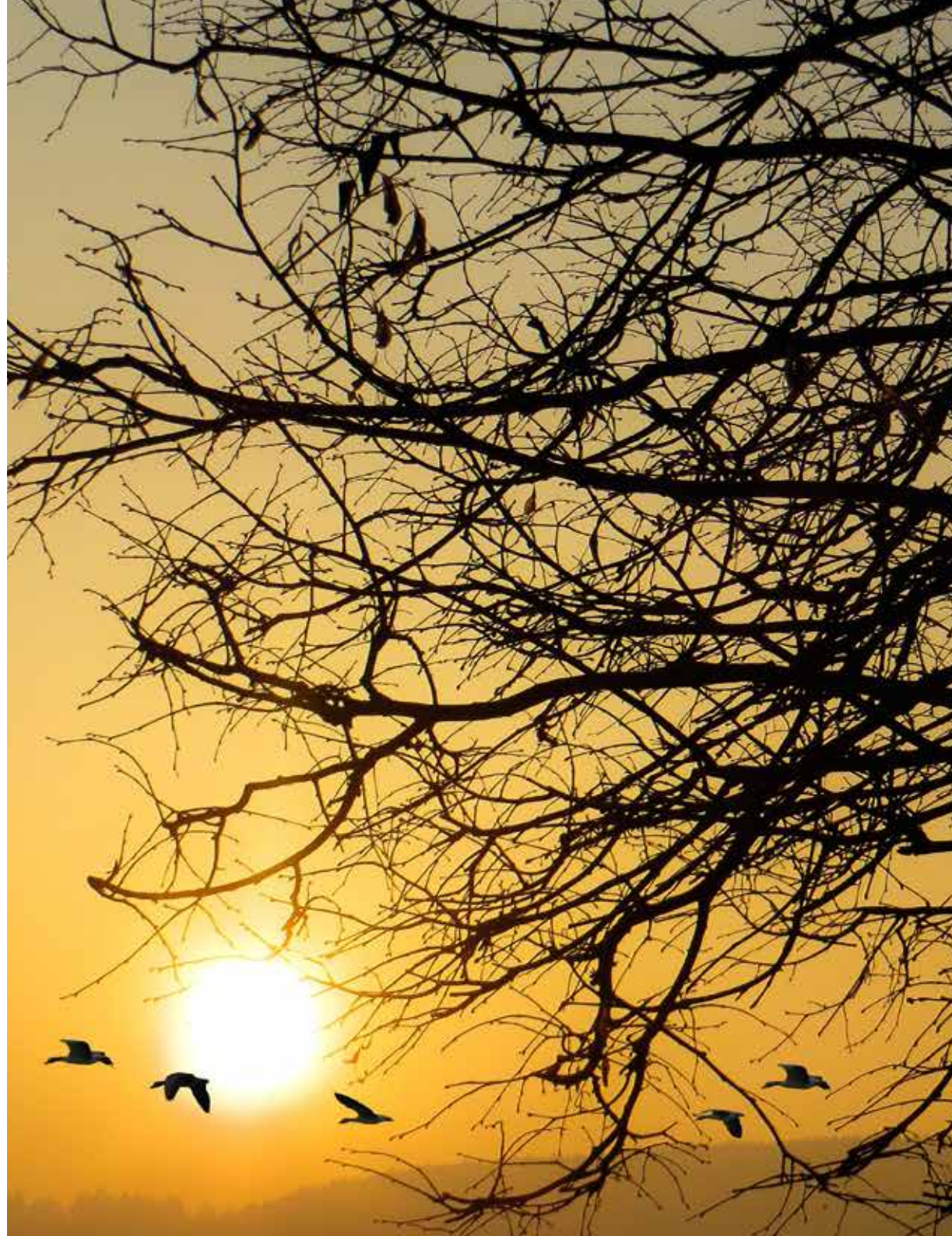
AFSCHOT VAN FAUNASOORTEN

LANDELIJKE VRIJSTELLING EN WILDSOORTEN

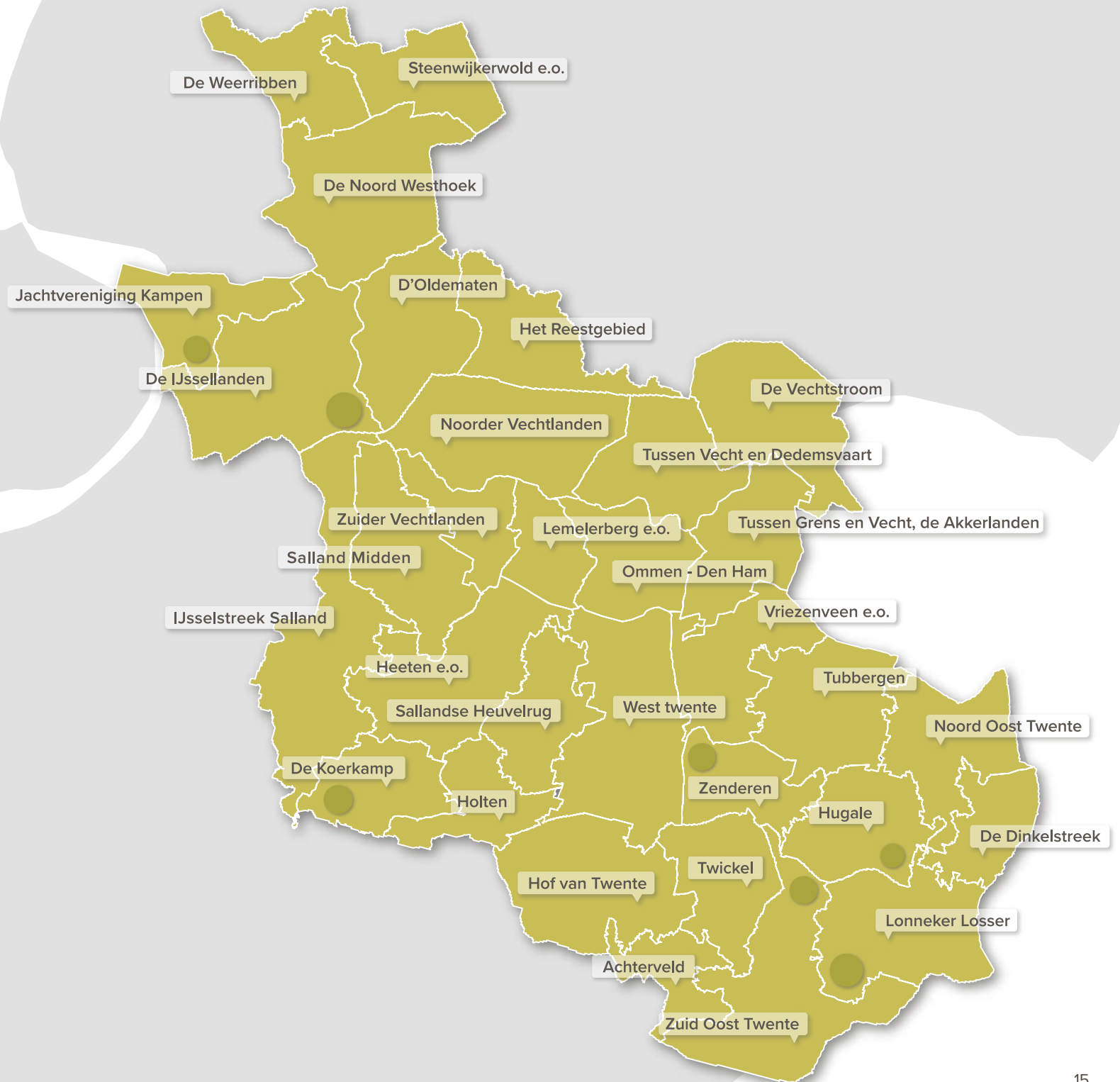
WBE	Fazant	Haas	Houtduif	Kauw	Konijn	Vos	Wilde Eend	Zwarte Kraai
De Dinkelseek	25	247	247	110	62	20	189	308
De Hof van Twente	214	733	775	369	49	30	581	760
De IJssellanden	8	739	118	72	4	35	680	310
De Koerkamp	62	176	122	88	8	15	73	200
De Noord-Westhoek		73	206	19		54	142	189
De Vechtstroom	101	266	400	103	5	73	376	686
De Weerribben	3	31	9		1	23	188	20
D'Oldematen		171	27	65	5	24	81	222
Heeten e.o.	6	291	379	125	5	32	125	188
Het Reestgebied	8	37	224	24		21	29	194
Holten	38	172	199	92	4	24	88	314
Hugale	39	155	609	511	40	22	134	413
IJsselstreek Salland	29	382	1.401	168	2	55	427	491
Jachtvereniging Kampen	1	119	24	44		49	261	74
Lemelerberg e.o.	5	12	23	88		19	12	109
Lonneker Losser	45	97	251	114	39	39	118	571
Noord Oost Twente	54	485	434	266	75	39	637	506
Noorder Vechtlanden		135	65	159	8	57	157	496
Ommen - Den Ham	1	89	59	16	48	39	162	85
Salland Midden	10	396	256	141	8	39	470	510
Sallandse Heuvelrug	2	23	48		3	23	8	4
Steenwijkerwold e.o.		33	46	20	4	32	102	83
't Achterveld	18	119	436	146	35	16	89	234
Tubbergen	135	1.078	592	421	134	41	463	539
Tussen Grens en Vecht, De Akkerlanden	12	49	243	171		25	69	318
Tussen Vecht en Dedemsvaart	65	131	682	96	4	37	277	321
Twickel	103	196	502	60	54	29	573	263
Vriezenveen e.o.	8	155	1.453	459	5	17	211	812
West-Twente	66	439	1.268	488	47	41	308	787
Zenderen	49	374	352	416	61	9	253	475
Zuid Oost Twente	49	166	492	428	62	22	226	569
Zuider Vechtlanden		28	5	10		32	15	53
Totale	1.156	7.597	11.947	5.289	772	1.033	7.524	11.104

AFSCHOT VAN GROFWILD REE EN WILD ZWIJN

WBE	Ree	Wild Zwijn
De Dinkelstreek	164	
De Hof van Twente	237	
De IJssellanden	34	
De Koerkamp	75	
De Noord-Westhoek	58	
De Vechtstroom	125	
De Weerribben	97	
D'Oldematen	83	
Heeten e.o.	90	
Het Reestgebied	126	
Holten	75	
Hugale	121	
IJsselstreek Salland	124	1
Jachtvereniging Kampen	13	
Lemelerberg e.o.	90	
Lonneker Losser	202	
Noord Oost Twente	206	
Noorder Vechtlanden	57	
Ommen - Den Ham	101	
Salland Midden	132	
Sallandse Heuvelrug	123	
Steenwijkerwold e.o.	123	
't Achterveld	71	
Tubbergen	119	1
Tussen Grens en Vecht, De Akkerlanden	69	
Tussen Vecht en Dedemsvaart	151	
Twickel	195	1
Vriezenveen e.o.	68	31
West-Twente	141	
Zenderen	94	
Zuid Oost Twente	254	5
Zuider Vechtlanden	90	
Totalen	3.708	39



BIJLAGE 2 KAART WBE'S 2021





fauna
beheer
eenheid
OVERIJSSSEL

FBE Overijssel

Postbus 645
7400 AP Deventer

T: 0570-746017

E: info@fbeoverijssel.nl

www.fbeoverijssel.nl



Vogelbroed- en
rustgebied